

Kipindi cha 8, Kumbukumbu la Torati 16 - Sikukuu

Dkt. Cynthia Parker

Huyu ni Dkt. Cynthia Parker na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Hii ni kipindi cha 8, Sikukuu za Kumbukumbu la Torati 16.

Utangulizi: Umuhimu wa Chakula

Tunaanza sura ya 16 katika Kumbukumbu la Torati, kumaanisha tunapata fursa ya kuzungumzia chakula, ambacho ni mojawapo ya mada ninazozipenda zaidi. Ninapenda mada hii. Nadhani chakula ni cha ajabu. Nilikuwa mpishi katika taaluma yangu ya zamani kabla ya kusoma Biblia. Ninatoka katika familia inayopenda kuzungumzia chakula. Kwa hivyo, wakati mwingine tunaamka asubuhi, tunaamua tutakula nini kwa chakula cha jioni, kisha tunarudi nyuma ili tujue tutakula nini kwa kifungua kinywa ili tuwe tayari kwa chakula cha jioni. Kwa hivyo, chakula ni sehemu muhimu ya mazungumzo yetu, na nadhani labda ni vivyo hivyo na wewe. Sote hatuna taifa lolote, sote tuna chakula kinachozungumza na roho zetu. Tuna chakula ambacho tunapotamani sana nyumbani, tunataka kula bakuli hili la tambu, au tunataka kula lasagna ya mama. Au tunataka kula nyama ya ng'ombe ya kaka yangu kwenye grill. Kuna kitu ambacho inazungumzia. Inarudi kwenye lishe yetu ya msingi. Kwa hivyo, chakula kinaweza kuwa na nguvu sana. Chakula ni kama mahali. Chakula kinaweza kuhifadhi kumbukumbu kwetu.

Kwa hivyo, nadhani kama ningekaa mezani na wewe na kukuuliza kuhusu karamu ya mwisho uliyokula nyumbani kwako. Ulikuwa unasherehekea nini? Nani yupo hapo? Je, mama yako alileta chakula chake maalum? Je, kaka

yako anajulikana kwa pai yake ya cherry? Nani alileta nini? Na ni hadithi gani iliyomo ndani yake? Kwa sababu karibu kila mara, ninapokuwa na watu mezani kwangu, naweza kuwafanya wazungumzie historia ya familia zao na kumbukumbu walizohusisha na chakula wanachokula.

Yote haya, tunapata kufikiria na kufikiria kuhusu mkakati ulio nyuma yake, hata katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Kwa hivyo, chakula kina nguvu, na chakula kina kumbukumbu.

Sasa, nina picha hapa. Kwa kweli, huu ulikuwa mlo niliokula wiki chache zilizopita. Ninaweza kutazama picha hii. Ninajua haswa nilipokuwa. Ninajua haswa ni nani alikuwa ameketi upande wa pili wa meza kutoka kwangu tulipokuwa tukisherehekea. Na pia ninajua athari zilizobaki za karamu hiyo. Tulizungumzia kuhusu mlo huo kwa siku kadhaa baadaye. Kwa hivyo, chakula ni chombo cha kumbukumbu, na tutatumia hii tunapoanza kutazama Kumbukumbu la Torati 16.

Sikukuu na Wafalme wa Mashariki ya Karibu wa Kale Tofauti na Sikukuu za Israeli

Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati 16 inatupa orodha ya sikukuu ambazo Waisraeli wanapaswa kufurahia mara tu wanapoingia katika nchi hiyo. Sasa tunahitaji kufanya muktadha mdogo hapa kwa sababu, katika Mashariki ya Karibu ya kale, haikuwa kawaida kuwa na sikukuu. Lakini ukiwa na karamu ambapo taifa linakusanyika au aina ya karamu ya kitaifa, msisitizo huwa juu ya mfalme kila wakati. Mfalme alisimama badala ya miungu, na mfalme alikuwa mezani mwake mwenyewe. Aliwaleta watu matajiri zaidi kukaa mezani mwa mfalme pamoja naye, na labda watu wengine wanaweza kuwa wakila karamu pia, lakini ilibidi wawe mbali na mfalme. Kwa hivyo, amechagua watu anaotaka wawe karibu na meza yake. Na wakati wa karamu hiyo, na inaweza kudumu

kwa siku kadhaa, lakini karamu hiyo inakuwa fursa ya kugawa tena utajiri, kufanya mikataba ya biashara, kumpenda na kumwabudu mfalme. Kwa hivyo, yote yanalenga nguvu na ushawishi wa mfalme.

Hili halitakuwa hivyo kwa Waisraeli. Kwa Waisraeli, inakuwa tena kuhusu undugu, taifa zima, na kumbuka kwamba Mungu ndiye Mungu wao na Mungu pekee.

Sikukuu na Kumbukumbu

Kwa hivyo, kwa ajili hiyo, tutaanza kutazama karamu kama njia ya kukumbuka matendo ya Mungu. Na tutafikiria jinsi Kumbukumbu la Torati linavyoweka katikati sherehe hizi. Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati litatumia mahali palipochaguliwa kama mahali pa kuwakusanya watu wote pamoja ili kukumbuka Mungu wao ni nani na wao ni nani kama watu wa Mungu.

Sikukuu na Kalenda ya Kilimo

Kumbukumbu la Torati pia litaunganisha sikukuu na kalenda ya kilimo. Kwa hivyo, fungua nami kwenye Kumbukumbu la Torati sura ya 16. Na tunapofanya hivyo, nitaweka kalenda ya kilimo ambayo tayari tuliiangalia katika hotuba iliyopita. Nitaiweka tena kwenye skrini.

Kwa hivyo, tulizungumzia kuhusu msimu wa mvua, msimu wa kiangazi. Tulizungumzia kuhusu shughuli ambazo mkulima hupitia katika kalenda hii ya kilimo.

Kwa hivyo, nikiwa na hili akilini, nitaanza kusoma sura ya 16. Kwa hivyo, inasema, "Adhimisha mwezi wa Abibu na umfanyie Bwana Mungu wako Pasaka. Kwa maana katika mwezi wa Abibu, Bwana Mungu wako alikutoa Misri usiku. Utamchinjia Bwana Mungu wako Pasaka kutoka katika kundi la kondoo

na ng'ombe mahali ambapo Bwana atachagua ili kuliweka jina lake. Usile mkate uliotiwa chachu pamoja nayo. Siku saba utakula pamoja nayo mikate isiyotiwa chachu, mkate wa mateso, kwa maana ulitoka nchi ya Misri kwa haraka ili upate kukumbuka siku zote za maisha yako, siku uliyotoka katika nchi ya Misri. Kwa siku saba, chachu isionekane kwako katika mipaka yako yote, wala nyama yoyote utakayotoa dhabihu jioni ya siku ya kwanza isibaki usiku kucha hadi asubuhi."

Pasaka na Mikate Isiyotiwa Chachu

Inaendelea kuendelea, kimsingi ikitoa baadhi ya sheria za Pasaka na Mikate Isiyotiwa Chachu. Sasa wazo la Pasaka, tulilionna hili kwanza katika kitabu cha Kutoka. Kwa kweli, kila moja ya sikukuu hizi tatu ambazo tutazungumzia hapa katika Kumbukumbu la Torati zimetajwa katika Kutoka, Hesabu, Mambo ya Walawi, na Kumbukumbu la Torati. Zote zinaelezea sikukuu hizo kwa njia tofauti kidogo. Kwa maneno mengine, si nukuu ya neno kwa neno ya kila mmoja, lakini zina kumbukumbu sawa. Kwa hivyo hapa katika Kumbukumbu la Torati, tuna Pasaka na Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu. Zinaonekana kuendana pamoja. Ingawa, kwa uwazi kabisa, Pasaka ni mlo uliokuwa na, na mnyama yeyote aliyetolewa dhabihu kwa ajili ya mlo huo, na nyama huliwa usiku huo.

Na kisha, kwa siku saba, tunakula mikate isiyotiwa chachu ili tukumbuke Misri na kuondoka Misri. Sasa mwezi wa Aviv, hiyo inamaanisha nini? Naam, mwezi wa Aviv, namaanisha, miezi ya Waisraeli, si sawa kabisa na miezi kama kalenda yetu ya kisasa inavyoiainisha. Ni kalenda ya mwezi badala ya kalenda ya jua. Kwa hivyo, tarehe hubadilika kidogo tu. Tunapata sheria zingine kuhusu Pasaka, na ukisoma hadithi ya Kutoka, huko Misri, watu walikuwa wakijiandaa kuvuna shayiri. Na katika baadhi ya majina mengine ya wakati Aviv iko, ni

wakati unavuna shayiri. Kwa hivyo, tukiangalia kalenda yetu ya kilimo, wakati shayiri inavunwa, ni bidhaa ya kwanza kutoka ardhini. Shayiri huvunwa Machi au Aprili. Kwa hivyo, mwishoni mwa mavuno ya shayiri, wakati fulani karibu hapa Machi na Aprili, hii ni sikukuu yetu ya kwanza. Kwa hivyo, sikukuu yetu ya kwanza inashirikiana na mazao ya kwanza kabisa yanayotoka ardhini.

Sikukuu ya Majuma

Kwa hivyo, sikukuu ya pili, katika mstari wa 9, inasema, "Utajihesabia majuma saba, na kuanza kuhesabu majuma saba tangu wakati utakapoanza kuweka mundu kwenye nafaka iliyosimama." Ndipo utakapomfanyia Bwana Mungu wako Sikukuu ya Majuma, kwa sadaka ya hiari ya mkono wako, utakayotoa kwa kadiri utakavyobarikiwa na Bwana, Mungu wako. Nawe utafurahi mbele za Bwana, Mungu wako, wewe, na mwanao, na binti yako, na watumwa wako, na wajakazi wako, na Mlawi aliye mjini mwako, na mgeni, na yatima, na mjane aliye kati yako, mahali atakapochagua Bwana, Mungu wako, ili kuliweka jina lake. Nawe kumbuka ya kuwa ulikuwa mtumwa huko Misri, nawe angalia kuzishika amri hizi."

Kwa hivyo, baada ya kusherehekea Pasaka na Sikukuu ya Majuma, una wiki saba za kuhesabu, na hiyo inakufikisha karibu na eneo la kipindi cha Mei, ambayo ina maana kwamba kuelekea mwisho wa mavuno ya ngano, unasherehekea Sikukuu ya Majuma. Na katika Kumbukumbu la Torati, hii ni sikukuu ya kilimo tu. Sasa umevuna nafaka zako zote zilizosimama, mazao yako yote ya nafaka. Sasa utakuwa na shughuli zingine shambani za kutunza matunda ya kiangazi. Lakini nafaka zote zimevunwa.

Angalia katika Sikukuu ya Majuma inazungumzia ni nani aliyealikwa kuja—kila mtu. Na kila mtu huenda mahali palipochaguliwa, mahali ambapo Mungu amechagua kuweka jina lake. Hapo ndipo wanapokusanyika pamoja kama jumuiya ili kukumbuka Mungu aliwakomboa kutoka katika nyumba ya utumwa ili sasa waweze kuvuna kutoka katika nchi yao wenyewe.

Sikukuu ya Vibanda

Kuna sikukuu ya tatu. Kwa hivyo, katika mstari wa 13, inasema, "Utaadhimisha Sikukuu ya Vibanda siku saba baada ya kukusanya kutoka kwenye sakafu yako ya kupuria na kukamua divai. Nawe utafurahi katika sikukuu zako, wewe, mwanao, binti yako, watumishi wako wa kiume na wa kike, na Mlawi, mgeni, na yatima, na mjane aliyefiwa na mumewe walio katika miji yako. Siku saba, mtamfanyia Bwana Mungu wako sikukuu mahali atakapochagua Bwana; kwa kuwa Bwana Mungu wako atakubarikia, na mazao yako yote, na kazi yote ya mikono yako, ili uwe na furaha tele."

Kwa hivyo, sikukuu hii ya tatu ni wakati unapomaliza kuvuna kila kitu. Kwa hivyo, uwanja wa kupuria umesafishwa, vyombo vya kupulizia divai vimesafishwa. Huu ndio wakati unaposherehekea Sikukuu ya Vibanda. Kwa hivyo, hii itakuwa sawa na mwisho wa mavuno ya mizeituni. Hii ndiyo bidhaa ya mwisho, mazao ya mwisho yanayochukuliwa kutoka ardhini. Na wakati huu, utakapokuwa umevuna kila kitu ambacho dunia inakupa, sasa, unasherehekea Sikukuu ya Vibanda.

Sasa, Kumbukumbu la Torati linaiita Vibanda, ambayo ni kichocheo cha kumbukumbu. Inakumbusha akili yako na umakini wako kurudi kwenye kutangatanga jangwani. Tulizungumzia hili pia katika sura ya 6, walipokuwa wakitangatanga jangwani, Mungu aliwapa kila kitu walichohitaji. Viatu vyao havikuchakaa, na walikuwa na maji na walikuwa na chakula walichohitaji. Kwa

hivyo, mwishoni mwa kalenda yao ya kilimo, wana sherehe nyingine ambapo wanakumbuka, kama vile Mungu alivyowapa mababu zao jangwani, Mungu amewapa hapa nchini.

Kwa hivyo, sehemu ya mwisho kabisa ya Kumbukumbu la Torati na tena, Sikukuu ya Vibanda, je, ulitambua, je, ulisikia? Kila mtu anaalikwa kushiriki.

Maskini Hutoa Nini?

Kwa hivyo, katika mstari wa 16, inasema, "Mara tatu kwa mwaka wanaume wako wote watahudhuria mbele za Bwana, Mungu wako, mahali atakapochagua, katika sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu, na katika sikukuu ya majuma, na katika sikukuu ya vibanda; wala wasitokee mbele za Bwana mikono mitupu. Kila mtu na atoe kadiri awezavyo, kwa kadiri ya baraka ya Bwana, Mungu wako, aliyokupa."

Hilo linahitimisha sehemu ya karamu. Sasa swali langu lingekuwa, vipi kuhusu kwa sababu tumerudia katika sehemu nzima kwamba kila mtu anapata kushiriki, hata mtoto, hata yatima, hata mjane? Wanaleta nini mbele za Bwana? Lakini ikiwa kila mtu anapata kushiriki katika hili, vipi kama wewe si mmiliki wa ardhi? Unapaswa kutoa nini? Inasikika kidogo kama Mungu ameketi mezani, kama mfalme akiwaalika watu anaowataka. Unaweza kuanza kusema inaweza kuanza kuwa na picha hiyo, isipokuwa hivyo sivyo Kumbukumbu la Torati linavyosema. Kumbukumbu la Torati linasema Mungu ndiye mfalme wako, ndiyo. Mungu ndiye anayekupa riziki, ndiyo. Kwa maneno mengine, karamu hii hutokea mezani pa Mungu. Mungu anawaalika watu, lakini kila mtu anakaribishwa kuja, si wamiliki wa ardhi pekee.

Kusimulia Hadithi

Kwa hivyo, hebu tufikirie kwa muda mfupi tu kuhusu jinsi mwaka huu wa kilimo, au niseme hivi hasa, kabla hatujaingia sehemu nyingine ya Kumbukumbu la Torati ukiona kile ambacho watu wanasherehekea wanapopitia mwaka mzima, kila mwaka wa kilimo, wanasherehekea kwamba Mungu na Farao waliendana ana kwa ana na Mungu akashinda. Mungu aliwatoa watu wake kutoka katika jamii yenye ukandamizaji. Mungu amewapa nchi inayowazalia chakula, na wanapokea faida ya hilo. Mungu amewapa katika kipindi chote cha mwaka kutoka katika nchi kila kitu wanachohitaji ili kuishi kwa mwaka mzima. Kama vile Mungu alivyowapa mababu, ndivyo alivyowapa mwaka huu.

Kwa hivyo, katika kila mwaka, Waisraeli wamesimulia hadithi ya wao ni nani na ya Kutoka kwao kutoka katika ukandamizaji hadi nchi ambapo Mungu amewapa Torati yake, sheria zake ili waweze kustawi katika nchi hiyo.

Sio hivyo tu, bali ardhi yenyewe inakuwa kichocheo cha kumbukumbu kwa sababu mara tu unapokuwa na shayiri ambayo iko tayari kuvunwa, shayiri na kitendo cha kuvuna shayiri, ndani yake na yenyewe, huwakumbusha watu. Sawa, kila mwaka wakati huu, wakati hali ya hewa inahisi hivi, ninaposhiriki katika shughuli hii maalum, nakumbuka Mungu ni nani. Kila mwaka ninapomaliza ngano, hiki ndicho ninachokumbuka. Kila mwaka, kuna sherehe kubwa mwishoni mwa mavuno ya mizeituni kwa sababu tunasherehekea ukweli kwamba tuko katika nchi yetu wenyewe na ni Mungu aliyetupa mazao haya yote. Kwa hivyo, ardhi yenyewe husaidia kuwakumbusha watu.

Maskini Hufanya Nini? Mahitaji kwa Maskini (Kumbukumbu la Torati 24)

Kwa hivyo, tena, inaleta tatizo kwa watu ambao hawamiliki ardhi. Maskini hufanya nini? Je, wanaachwa nje ya sherehe hizi? Je, hawapati nafasi ya kushiriki? Je, ardhi haiwasaidii kukumbuka? Hapa ndipo inapovutia tukianza

kushirikiana na wazo hili, sherehe zinazohusiana na kalenda, na kumbukumbu zinazohusiana na sherehe hizo. Na tukiangalia kile kinachoweza kuonekana kuwa sheria za kilimo zisizo na mpangilio.

Kwa hivyo, kama tungsoma Kumbukumbu la Torati 24, fungua nami Kumbukumbu la Torati sura ya 24, mistari ya 19 hadi 21. Kwa hivyo, katika mstari wa 19, inasema, "Utakapovuna mavuno yako shambani mwako na kusahau mganda shambani, usirudi kuuchukua. Utakuwa wa mgeni, yatima, mjane, ili Bwana, Mungu wako, akubarikie, na kazi ya mikono yako. Utakapopiga mzeituni wako, usipite tena kwenye upinde. Utakuwa wa mgeni, yatima, na mjane. Utakapokusanya zabibu za shamba lako la mizabibu, usipite tena kwenye upinde. Utakuwa wa mgeni, yatima, na mjane. Kumbuka kwamba ulikuwa watumwa katika nchi ya Misri. Kwa hiyo, nakuamuru ufanye hivi."

Kwa hivyo, sasa hii inavutia tukiondoa sheria hizi na kusema kuna sheria za kilimo ambazo zipo si tu kwa ajili ya kutoa heshima kwa watu maskini, ili yatima, mjane, na mgeni waweze kupitia na kufanya kazi na kujikimu. Kwa hivyo, kuna heshima katika kazi, na kuna ukarimu kwa niaba ya mmiliki wa ardhi. Na kuna uhariri unaohitajika. Kwa maneno mengine, mmiliki wa shamba hawezi kupora kila kitu anachoweza kuvuna hadi kina cha kile shamba linaweza kumpa. Anachukua kile anachoweza, na kisha kiasi hicho kidogo cha ziada kinabaki kwa ajili ya maskini, kwa ajili ya yatima, na kwa ajili ya mjane.

Hii inasema jambo lingine, ingawa, kwa sababu utakuwa umegundua, niliposoma mistari hiyo, hizo zilikuwa sheria zinazohusiana na nafaka iliyosimama, matunda ya kiangazi, na mavuno ya mwisho ya mizeituni.

Kwa hivyo, acha maskini wavune kutoka pembezoni mwa shamba. Na sasa, kila mtu anapokusanyika mahali palipochaguliwa kusherehekea Pasaka, kila mtu ana kitu cha kuleta.

Waache waje kwenye Sikukuu ya Majuma. Sasa pia wana ngano wanayoweza kuleta. Inaweza kuwa ndogo sana, na sadaka ya mwenye nyumba inaweza kuwa kubwa sana, lakini wana kitu. Kwa maneno mengine, ardhi, kila mavuno ya shayiri, na kila mavuno ya ngano sasa pia yanaamsha kumbukumbu ya hata watu walio pembezoni mwa jamii. Ni sawa na mavuno ya mizeituni. Kwa hivyo acha mizeituni kwenye miti, waache wapite, na kuvuna mizeituni. Na sasa, huku jumuiya nzima ikijiandaa kuingia kwenye karamu hii kubwa kubwa ili kusherehekea yote ambayo Mungu amewapa. Hata maskini wana nafasi ya kuchangia hilo pia.

Mawazo ya Kuhitimisha Kuhusu Sikukuu

Sasa, mawazo machache ya kumalizia, tunapoangalia Kumbukumbu la Torati 16 na tunafikiria kuhusu karamu na utambulisho na usimulizi wa hadithi ambao Kumbukumbu la Torati linawaambia watu wafanye. Watu wanapata faida kutokana na mavuno kwa sababu tu Mungu ndiye aliyewakomboa kutoka Misri. Tuliona tena. Kila mtu anapata kushiriki, mwanamume, mwanamke, mtumwa, mmiliki wa ardhi, Walawi ambao hawakuwa na ardhi, urithi wa ardhi kwa ajili yao wenyewe. Kwa hivyo, kila mtu anapata kuja.

Na tunaona kwamba Mungu ndiye anayeketi juu ya meza, akiwapa kila mtu kwa wingi. Mungu anawaita watu wake kutenda kwa njia ambayo kila mtu anakusanyika pamoja naye mezani pamoja.

Hili pia linavutia sana tunapofikiria ukweli kwamba Kumbukumbu la Torati huweka sherehe hizi zote katikati. Kwa hivyo, kila mtu huenda mahali palipochaguliwa kufanya sherehe hizi. Kwa sababu jambo moja zaidi linalofanya ni katika wazo hilo kwamba kuna miji iliyotawanyika kote, kwamba kuna watu katika uwanda wa pwani, kwamba kuna watu wakulima katika nchi ya vilima, kwamba kuna watu kusini. Kila mtu anapokea kiasi tofauti cha mvua.

Zote zina aina tofauti za mazingira kwa maisha ya kila siku, na bado kila mtu anaacha miji na vijiji vyake ili aende. Kumbuka, wao ni kundi moja la watu wanaoshiriki hadithi sawa ya Mungu wao ni nani.

Pia huwafukuza watu kutoka katika muktadha unaowapa utambulisho wao. Mara nyingi, maeneo tunayoishi hutupatia utambulisho na watu wengine walio karibu nasi. Tunajulikana na jamii yetu. Kwa hivyo, wamiliki wa ardhi matajiri, wamiliki wa ardhi ambao hawajafanikiwa sana, yatima anayekua, na bado, kila mtu anapoondoka katika miji na vijiji vyake na kwenda mahali palipochaguliwa, wote ni sawa mbele za Mungu. Na kwa hivyo, tena, wanaacha nyuma dhana potofu za jinsi watu wengine wamewahukumu kuwa na fursa ya kusema, Mimi ni wa hadithi. Mungu huyu pia ni Mungu wangu. Na Mungu wangu amenipa njia ya kuja kula na kusherehekea pamoja naye.

Na kisha, kila mwaka, watu husimulia hadithi zao mbele za Mungu. Wanakuja mezani pake, na kula kutoka mezani pake, wakitambua kwamba ni chakula chake kutoka kwake kwa ajili yao.

Kisha, katika hotuba inayofuata, tutaingia katika sehemu iliyobaki ya sura ya 16, sura ya 17 , na 18 ili kuzungumzia uongozi kwa Waisraeli.

Huyu ni Dkt. Cynthia Parker katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Kumbukumbu la Torati. Hii ni kipindi cha 8, Sikukuu za Kumbukumbu la Torati 16.